

УДК 687.53:7.012

DOI <https://doi.org/10.32782/uad.2026.1.25>

Харченко Анастасія Валеріївна,

доктор філософії з дизайну,
старший викладач кафедри фешн та шоу-бізнесу
Київського національного університету культури і мистецтв
ORCID ID: 0000-0002-0683-3797
anastasia.naku10@gmail.com

Оборська Світлана Валентинівна,

кандидат мистецтвознавства, професор,
професор кафедри графічного дизайну
Київського національного університету культури і мистецтв
ORCID ID: 0000-0003-3148-6325
lychia0801@gmail.com

ПРИНЦИПИ ПОЄДНАННЯ ЗАЧІСКИ І КОСТЮМА У СТИЛЬОВІЙ СИСТЕМІ МОДНОГО ОБРАЗУ

Мета статті – виявити роль зачіски і костюма як основних компонентів створення індивідуального модного образу, проаналізувати способи їх гармонійного поєднання на прикладах створення повсякденного і неформального жіночих образів. Методологія дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує як загальні методи – аналізу, синтезу та узагальнення; так і мистецтвознавчі методи образно-стилістичного і формального аналізу костюма і зачіски, які дозволили виявити способи поєднання цих елементів у єдину структурну цілісність.

Запропоновано сім етапів створення індивідуального модного образу жінки на основі синтезу стилів відповідно до потреб, стильових уподобань, вікових характеристик. Наведено приклади авторської розробки та фотофіксації трьох індивідуальних образів різного призначення та алгоритм їх створення: повсякденного образу на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного, що пропонується для зустрічі з друзями, і двох неформальних образів – на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твітті (для вечірки) і на основі поєднання стилів мілітарі та білизняного для подорожей та відпочинку. Застосовано синтез стилів як метод у формуванні індивідуального жіночого образу в єдності складових: зачіска, макіяж, одяг, взуття, доповнення. Як підхід до створення кожного індивідуального образу запропоновано синтез двох протилежних стилів, завдяки чому вдалося прослідкувати, як відбувається поєднання усіх компонентів у розробленому образі, зокрема, зачіски і костюма, а також які елементи стилів одягу і зачіски використано при створенні кожного образу.

Аналіз перспективних прийомів поєднання зачіски і костюма в індивідуальному жіночому образі та результати їх практичного впровадження доповнюють недостатньо вивчені області в теорії і практиці дизайну. Перспективним напрямом подальшого дослідження є наукове осмислення таких категорій, як «повсякденний образ» «неформальний образ», «модний образ».

***Ключові слова:** індивідуальний стиль, індивідуальний образ, жіночий модний образ, зачіска, костюм, макіяж, синтез стилів, дизайн, тенденції моди, прийоми дизайну.*

Kharchenko Anastasia, Oborska Svitlana. COMBINING HAIRSTYLE AND COSTUME IN CREATING AN INDIVIDUAL WOMAN'S IMAGE

The purpose of the article is to identify the role of hairstyle and costume as the main components of creating an individual image, to analyze ways of their harmonious combination using examples of creating an everyday and informal female image. The research methodology is based on an interdisciplinary approach that combines both general methods - analysis, synthesis, and generalization; and art history methods of figurative-stylistic and formal analysis of costume and hairstyle, which allowed us to identify ways of combining these elements into a single structural integrity.

Seven stages of creating an individual image of a woman based on the synthesis of styles according to needs, style preferences, and age characteristics are proposed. Examples of author's development and photofixation of three individual images for different purposes and the algorithm for their creation are given: an everyday image based on

a synthesis of baby-doll and sports styles, which is offered for meeting friends, and two informal images - based on a synthesis of the «punk» style with replicas of the Twiggy style (for a party) and based on a combination of military and lingerie styles for travel and recreation. The synthesis of styles was applied as a method in the formation of an individual female image in the unity of components: hairstyle, makeup, clothes, shoes, accessories. As an approach to creating each individual image, a synthesis of two opposing styles was proposed, thanks to which it was possible to trace how all components in the developed image are combined, in particular, hairstyle and costume, as well as what elements of clothing styles and hairstyles were used in the creation of each image.

The analysis of promising techniques for combining hairstyles and costumes in an individual female image and the results of their practical implementation complement the insufficiently studied areas in the theory and practice of design. A promising direction for further research is the scientific understanding of such categories as «everyday image», «informal image», «fashionable image».

Key words: *individual style, individual image, women's fashion image, hairstyle, costume, makeup, synthesis of styles, design, fashion trends, design techniques.*

Вступ. Сучасна динаміка та візуалізація життя впливають на позитивну реакцію суспільства і спонукають людину створювати певний образ – індивідуальний стиль. Індивідуальний стиль – це гармонійний образ, що відображає особисті якості, найпривабливіші зовнішні риси і водночас співвідносяться з навколишнім світом. Індивідуальний стиль – це не просто одяг, а спосіб самопрезентації, цілий комплекс факторів і особливостей конкретної людини: це риси характеру, уподобання, манери та світогляд, тобто всі індивідуальні особливості. Основою для створення стилю кожної людини є її індивідуальність. Сучасний підхід розглядає індивідуальний образ як засіб самовираження, що відображає внутрішній світ, емоції та цінності людини.

Ключовими елементами індивідуального образу є костюм, взуття, аксесуари, зачіска та макіяж. Кожен із цих елементів формує самооцінку та соціокультурну ідентифікацію особистості. Костюм відіграє ключову роль у створенні індивідуального іміджу, виступаючи потужним засобом самовираження, що відображає внутрішній світ, впевненість у собі та соціальний статус людини. Унікальний образ створюється завдяки поєднанню крою, кольорів, фактур та аксесуарів, які гармонійно доповнюють зовнішність, підвищують самооцінку та дозволяють людині виділятися серед оточення. Зачіска, разом із макіяжем, є завершальним елементом індивідуального образу, підкреслюючи риси обличчя та відображаючи внутрішній світ людини. Вона коригує форму обличчя, додає об'єму або пом'якшує лінії, створюючи

цілісний образ. Правильно підібрана зачіска не тільки підкреслює красу, а й трансформує образ, роблячи його унікальним. Правильно підібраний костюм і зачіска не тільки покращують настрій і підвищують впевненість у собі, а й формують естетичні уподобання, дозволяючи гармонійно поєднувати моду з власною індивідуальністю. Тому вивчення поєднання зачіски та костюма у створенні індивідуального образу є актуальним.

Матеріали і методи. Дослідженню різних аспектів дизайну зачіски і костюма присвячено чимало наукових праць у вітчизняному мистецтвознавстві. Проблеми дизайну зачіски розглядаються у декількох дисертаційних дослідженнях. Зокрема, у дисертаційному дослідженні О. Костюк «Зачіска як культурно-антропологічний феномен у контекстах ініціації» [8] розроблено авторську культурно-антропологічну концепцію зачіски як чинника ініціації у різних культурах, зміни якої виступають одним з індикаторів культурних трансформацій, які ще перебувають у латентній фазі. В іншому дисертаційному дослідженні Ю. Шмегельської «Біонічне формоутворення в жіночих зачісках початку ХХІ століття» [18] з'ясовано особливості побудови сучасних зачісок на основі біонічного формоутворення, що дало змогу авторці всебічно дослідити методи проектування жіночих зачісок із застосуванням асоціативної трансформації природних аналогів, виявити конструктивно-морфологічні властивості форм органічної природи та їх використання в дизайні зачісок. Також проблематиці дизайну зачіски присвячено низку наукових статей. І. Браїлко досліджує

формотворчі концепції провідних дизайнерів зачіски кінця XIX–XX століття [3]; прослідковує концепцію «Quiet Luxury» в сучасному дизайні зачіски на прикладі образів відомих актрис [2]. У праці Є. Федорової «Видовищна зачіска як частина сучасного іміджу» [16] зачіска розглядається як один із проявів візуального сприйняття іміджу особистості, проаналізовано властивості, функції та види зачіски як історичного явища, визначено функції, конструктивні властивості й види «видовищної зачіски». О. Савіцька [13] розглядає технології колористичного дизайну зачіски.

Проблематиці костюма присвячено декілька дисертаційних досліджень. Зокрема, Т. Кротова [10] розглядає класичний костюм в європейській моді XIX – початку XXI століття, еволюцію його форм і художньо-стильові особливості. О. Лагода [11] аналізує художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця XX – початку XXI століття. У дисертаційному дослідженні «Комунікаційні стратегії у презентаційних практиках костюма: історичний розвиток і сучасні тенденції» Л. Дихнич [6], розглядаючи fashion-образ як комунікаційну систему, представила модель реалізації комунікаційних стратегій у презентаційних практиках костюма. У наведених працях фрагментарно розглядаються і питання взаємодії костюма з різними елементами, включаючи і зачіску.

В окремих працях висвітлюються питання взаємодії зачіски і костюма та інших компонентів у створенні особистого стилю. Зокрема, варто виокремити статтю А. Варивончик «Креативні підходи до створення особистого стилю через взаємодію модних елементів костюма, зачіски та гриму» [5], в якій авторка здійснює спробу довести, що «костюм, зачіска та грим є важливими компонентами особистого стилю» [5, с. 22]. Авторка досліджує концепцію особистого стилю через різні науки – психології, соціології, філософії. У праці О. Котельницької [9] висвітлено результати феноменологічного дослідження аспектів особистого стилю людини як тілесного вираження її ідентичності. Особлива увага приділяється таким

елементам, як зачіска, макіяж та окремі стильові рішення. В. Забора [7], розглядаючи феноменологію особистого стилю, звертає увагу на роль зачіски, макіяжу та стильових рішень у формуванні ідентичності. Т. Пашковська [12] акцентує увагу на творчому процесі та етапах роботи дизайнера-стиліста в індивідуальному моделюванні зачісок під час розробки нових форм та силуетів, які є необхідними елементами для створення художніх образів.

Отже, у більшості вітчизняних праць окремо досліджуються різні аспекти зачіски, костюма, особистого стилю тощо, утім, гармонійне поєднання зачіски і костюма у створенні індивідуального жіночого образу не знайшли комплексного дослідження, що і спонукало до обрання теми статті.

Мета статті – виявити роль зачіски і костюма як основних компонентів створення індивідуального образу, проаналізувати способи їх гармонійного поєднання на прикладах створення повсякденного і неформального жіночого образу.

Методологія дослідження ґрунтується на міждисциплінарному підході, що поєднує як загальні методи – аналізу, синтезу та узагальнення; так і мистецтвознавчі методи образно-стилістичного і формального аналізу костюма і зачіски, які дозволили виявити способи поєднання цих елементів у єдину структурну цілісність.

Результати. У науковому дискурсі немає чіткого розмежування між поняттями «індивідуальний стиль», «індивідуальний образ», «особистий стиль», «імідж» тощо. Найбільш поширеним є таке визначення індивідуального образу – це унікальне поєднання одягу, аксесуарів, зачіски та макіяжу, що відображає внутрішній світ людини, її характер та спосіб життя. Створення образу ґрунтується на аналізі особливостей фігури, кольоротипу, особистих цілей та комфорту. Це допомагає сформувати унікальну візитівку особистості, підвищуючи впевненість у собі. Мистецтвознавиця А. Варивончик наголошує, що «взаємозв'язок між костюмом, зачіскою та гримом сприяє створенню єдиного та автентичного особистого стилю. Ці три

елементи разом формують візуальне уявлення про особистість, її настрій, професійну та культурну ідентичність» [5, с. 22].

Спираючись на досвід у практиці розробки стилю та проаналізовану літературу, пропонуємо 7 етапів створення індивідуального образу жінки на основі синтезу стилів:

Етап 1: аналіз потреб жінки, які мають задовольнятися за допомогою образно-функціонального вирішення (професійна сфера і кар'єра, родинне коло, навчання та розвиток, подорожі та відпочинок).

Етап 2: визначення призначення образу (неформальний образ, діловий, повсякденний, ошатний, вечірній, для відпочинку і подорожей, для відвідування заходів різного спрямування).

Етап 3: з'ясування стильових уподобань споживача, визначення стильового рішення відповідно до призначення образу і потреб;.

Етап 4: аналіз зовнішніх параметрів (тип обличчя, волосся, фігури).

Етап 5: визначення форм, силуетів, фактур, кольорових поєднань, декоративного оздоблення; встановлення відповідності індивідуальних параметрів визначеному стильовому рішення.

Етап 6: ескізна проробка цілого образу, розробка технологічної карти зачіски; візуалізація образно-стильової структури образу за допомогою мудборду.

Етап 7: реалізація ескізного задуму: підбір і компоновання, виготовлення елементів одягу, взуття, доповнень; виконання зачіски, макіяжу.

На сьогодні не існує чіткої класифікації типів індивідуальних образів. Вважаємо, що індивідуальні жіночі образи різного призначення можна віднести до таких категорій: повсякденний, діловий, вечірній, неформальний, елегантний, для відвідування заходів різного характеру, для подорожей та відпочинку, весільний тощо. Крім того, образ може розглядатися як цілісна система, в якій поєднані елементи або деталі перебувають у постійному взаємозв'язку, а їхнє поєднання може відбуватися завдяки застосуванню художніх дизайнерських прийомів у межах одного предмета одягу. Образ також можна

розглядати як варіативну систему, що складається з багатоеlementних компонентів з тимчасовим зв'язком між ними, коли поєднання відбувається завдяки комбінуванню окремих видів одягу в комплект.

Розглянемо декілька прикладів розроблення індивідуального жіночого образу на основі синтезу протилежних стилів: повсякденного образу на основі синтезу стилів *baby-doll* і спортивного, що пропонується для зустрічі з друзями; неформального образу на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твітгі (для вечірки); неформального образу на основі поєднання стилів мілітарі та білизняного для подорожей та відпочинку. Повна інформація про авторську розробку індивідуальних образів жінок різної вікової категорії різного призначення міститься у дисертаційному дослідженні А. Харченко [17].

З метою візуалізації ідеї образу використано можливість мудборду. Мудборд – (від англ. mood board – «дошка настрою») – презентація у вигляді колажу, зібрана з фотографій, ілюстрацій, патернів, слоганів, шрифтів і колірних схем. Це інструмент, який допомагає дизайнеру визначити загальний настрій майбутнього проекту [19]. Важлива характеристика мудборда – це його цілісність, підпорядкованість одному настрою, одній аудиторії тощо. Мудборд відіграє значну роль у формуванні індивідуального стилю.

І. Повсякденний образ на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного.

Поняття «повсякденний» потребує конкретизації – повсякденне життя людини насичене подіями робочого характеру, а також подіями особливого значення – зустрічі, концерти, святкові заходи. Саме та чи інша ситуація визначатиме доцільність підібраних елементів костюма. Вихідними даними для розробки цього образу є: 1) повсякденний образ для дівчини 26 років; 2) стильові напрями *baby-doll* і спортивний; 3) особисті уподобання дівчини щодо стилю в одязі, потреба у грайливому і яскравому образі у вільний від роботи і навчання час; 4) джерело натхнення – стильові рішення дизайнерів з названими стилями, прикраси,

атрибутика даних напрямів. Загальна характеристика образу включає два стиліові напрями. Бебі-дол (від англ. baby doll – «лялечка») – інфантильно-жіночий, романтичний стиль, натхненний образом героїні однойменного американського фільму 1956 року. Головна героїня фільму мала пеньюар у ляльковому стилі, який і послужив майбутнім базовим фасоном всіх речей бебі-дол. Дизайнери миттю підхопили модну ідею і почали створювати безліч подібних речей – блузи, спідниці, сукні, сарафани [1]. Інший стиль, що використано для створення цього повсякденного образу – спортивний стиль, який в останні роки стає одним з найлюбленіших і затребуваних стилів повсякденного одягу. Спорт завжди мав вплив на моду та жіночий костюм. Загальна тенденція до спрощення, комфорту і стирання класових меж в одязі протягом останніх століть йшла поруч зі спортивною модою. Спортивні

речі – сьогодні необхідна база жіночого гардероба. Різноманітні світшоти, лонгсліви, анораки, джогери та «дуті» штани можна носити соло, римуючи з улюбленими кросівками чи кедами [21].

Для створення повсякденного образу на основі цих двох стилів попередньо було розроблено ескіз, що відображає загальні риси образу та технологічна карта зачіски, яка ілюструє послідовність її виконання – відображено зони, проділи, направлення волосся в кожній зоні, інструменти, за допомогою яких виконувалася зачіска, стайлінгові засоби; кінцевий результат із найвиразнішим ракурсом. На рис. 1 представлено мудборд до створення неформального образу на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного.

У розробленому модному образі (рис. 2) стиль baby-doll представлено футболкою яскравого рожевого кольору, значною кількістю брошей, значків, підвіскою, каблучкою

Рис. 1. Мудборд до створення повсякденного образу на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного

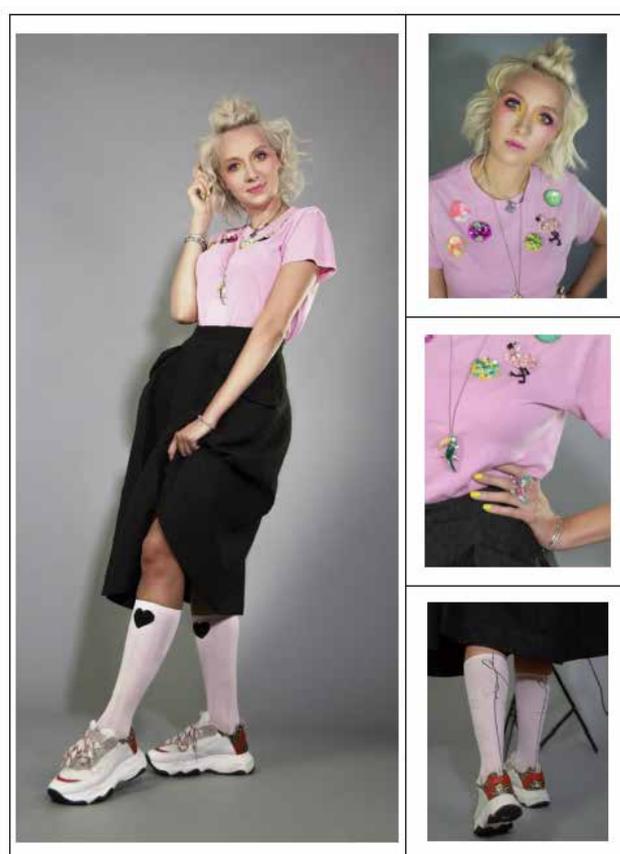

Рис. 2. Повсякденний образ на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного (для зустрічі з друзями). Стиль, зачіска: А. Харченко. Грим: А. Шаркіна. Модель: В. Петренко. Фото: С. Смутьська

із грайливим змістом, а також зачіскою. Спідниця, хоча і чорного кольору, однак своїми деталями має накладні кишені, що також часто використовується в одязі спортивного стилю. Найвиразнішими елементами зі спортивного стилю є кросівки і гольфи. Щодо кросівок – то їх приналежність до спортивного стилю є однозначною, а ось щодо гольфів – тут слід звернути увагу на декоративні елементи: спереду це сердечка – характерний мотив baby-doll, а ззаду на гольфах бачимо виразну курсивну графіку із вертикальним рухом, що найбільше відносимо до спортивності.

Зачіска і макіяж в стилі baby-doll у даному образі підтримують створення свіжого і юного образу. Зачіска є повітряною і легкою: злегка завите волосся, ненав'язливі локони з делікатним натяком на лялькові, а також зафіксовані і припідняті верхні пасма підтримані відтінком волосся «блонд». Для макіяжу використана волога глянцева помада на губах, добре помітний теплий рум'янець і легке сяйво хайлайтера на виступаючих зонах обличчя сприяють схожості моделі на ляльку. Обов'язково приділяється увага віїм: вони є об'ємними і акуратно профарбованими. В макіяжі очей використовувалися яскраві відтінки сухих тіней; у зовнішніх кутках очей нанесено жовті тіні з м'якою розтушовкою, з переходом у рожевий і фіолетовий відтінки. Брови, акуратно зачесані догори, створюють ефект ліфтингу і допомагають ще більшою мірою зменшити вік.

Отже, художнім прийомом, за допомогою якого було досягнуто поєднання двох стилів – протиставлення протилежних рис характеру особистості: жіночність та інфантильність baby-doll протиставляється динамізму і рухливості спортивного стилю. Важливими компонентами для поєднання цих стилів є одяг, взуття, аксесуари, зачіска і макіяж.

II. Неформальний образ на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твіггі (для вечірки).

Неформальний образ – це стиль зовнішності, поведінки або спосіб самовираження, що відрізняється від загальноприйнятих

соціальних норм, офіційних правил чи моди. Поняття часто включає нестандартний одяг, зачіски, атрибутику та стиль життя, характерні для молодіжних субкультур, що ігнорують формальності. Зокрема, стиль панк, що зародився у Британії як автентичний стиль субкультури і спочатку існував виключно як антимода, вже з другої половини 1970-х визнається світом моди [4]. Панк-культура має кілька напрямів, одним із яких є глем-панк (основне значення надається створенню модних образів у стилі панк, зачіскам і макіяжу), який і було залучено до створення модного образу. Протилежний характер у розробленому образі представлено рисами образу Твіггі – (справжнє ім'я – Леслі Горнбі), яка стала справжнім символом революційної моди 1960-х років Її тендітна фігура, коротка хлоп'яча стрижка, великі очі з густо профарбованими віїми підкорили не лише модних редакторів і легендарних фотографів, а й мільйони дівчат, які мріяли стати схожими на неї. Твіггі без перебільшення можна назвати першою супермоделлю: її стиль копіювали, й сьогодні він продовжує бути впізнаваним та актуальним. Британка мала зріст 169 сантиметрів і важила трохи більше 40 кілограмів, надавала перевагу прямому чи А-подібному силуету, уникала обтислого одягу і не соромилася яскравих задекорованих відтінків [14].

Для створення неформального образу на основі цих двох стилів було розроблено мудборд (рис. 3). У виконаному образі (рис. 4) одяг включає елементи обох стилів. Образ доповнює зачіска: високий хвіст у фронтальній зоні, складне плетіння з чотирьох пасом, яке імітує ланки ланцюжка, що фіксується тонкою прозорою резинкою, пасма у плетінні витягнуто, що надає ефект додаткового об'єму. Зачіску закріплено аксесуарами (шпильки «клік-клак» та металеві шпильки) у фронтальній, скроневої та потиличній зонах; до коси також додано шпильки, які використовуються і у сукні в хаотичному порядку. При створенні гриму джерелом натхнення послуговував образ Твіггі: основою є оформлення очей, яке імітує ляльковий образ; використано об'ємні накладні вії для

Рис. 3. Мудборд до створення образу для вечірки на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твіггі. Ескіз образу, технологічна карта зачіски

Рис. 4. Неформальний образ на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твіггі (для вечірки). Стиль, зачіска: А. Харченко. Грим: А. Шаркіна. Модель: Д. Тимошенко. Фото: С. Смульська

ефекту відкритого погляду; застосовано хайлайтер у зоні вилиць. Від стилю панк у гримі застосовано малюнки навколо ока аквагримом; лінія брів природня, але підкреслена. Природня форма губ підкреслена лакованим ефектом помади для додання більшого об'єму.

III. *Неформальний образ на основі поєднання стилів мілітарі та білизняного для подорожей та відпочинку.*

Вихідними даними для розробки цього образу є: 1) неформальний образ для жінки 35 років; 2) стильові напрями мілітарі та білизняний; 3) особисті уподобання жінки щодо стилю в одязі, її захоплення та інтереси; 4) джерело натхнення – образи вищезазначених стилів, прикраси. Стиль мілітарі розвинувся після руйнівної Першої світової війни (military в перекладі означає «військовий»), поступово перейшов у розряд міського шику. В основі стилю – матеріали

й колірне рішення: всі відтінки кольору хаки й варіанти камуфляжу. Тут і простий крій, і строгі лінії, і деталізація у вигляді гудзиків, зміжок і великої кількості кишень [15]. Важливу роль в образах у стилі мілітарі грають елементи військового спорядження – камуфльоване забарвлення одягу і аксесуарів; взуття – високі «берци»; головні убори – берети, кепки, панамы. Армійські аксесуари – рюкзаки, нагрудні сумки, жетони, брелоки і підвіски з «збройових патронів», є суттєвими атрибутами даного стилю. Другим стилем, залученим до створення цього образу, є білизняний [20]. Завдання білизняного стилю – транслювати такі риси, як жіночність, вишуканість, ліричність, витонченість, легку недбалість, розкутість. У зв'язку з цим елемент, залучений до гардеробу з білизняного стилю, вимагає абсолютного смаку, який дозволяє поєднувати елегантність з комфортом. Кольорова

гама одягу в білизняному стилі – пастельні відтінки, чорний і білий, а також бордо, сапфіровий, смарагдовий. Тканини, як правило, легкі і сяючі: мереживо, сатин, шовк – найпопулярніші матеріали для білизняного тренда. В осінньо-зимовий період у багатьох брендів з'являються незвичайні варіанти з використанням шкіри та більш щільної тканини.

При розробці образу на основі цих двох стилів було створено мудборд (рис. 5). В одязі поєднуються обидва стилі. Застосовуючи метод синтезу стилів, немає потреби формувати весь ансамбль з «армійських» речей, досить одного – двох елементів, щоб задати стиль ансамблю, в представленому зразку (рис. 6) – це котові брюки «скіні» з камуфляжним принтом та однотонний жакет кольору «хакі». У застосуванні елементів білизняного стилю головне – не переступити межу вульгарності і зайвої відвертості,

тому в образі повинна бути тільки одна річ в білизняному стилі. Для подорожей та відпочинку топ у білизняному стилі збалансовано більш стриманими елементами у стилі «мілітарі». Босоніжки на підборах мають селіконовий верх, що є найсучаснішим взуттєвим трендом. Зачіска об'ємна, виконана накрутка волосся, зафіксоване шпилькою у скроневій зоні; було також прикріплене доповнення – бант. Макіяж – повсякденний, підкреслені природні риси обличчя, очі (верхнє та нижнє повіко) підкреслено стрілками, використано тіні золотисто-бежевого відтінку з додатковим шимером (дрібним блиском). Губи – рожево-золотистого відтінку, виконаний градієнт від кутів до центру – від рожевого до золотистого. Макіяж орієнтований на природній кольоротип – підтримує бежево-золотистий тон волосся. Хайлайтером із золотистим ефектом виділено об'ємні зони обличчя (вилиці, підборіддя,

Рис. 5. Мудборд до створення неформального образу на основі синтезу стилів мілітарі і білизняного (для подорожей і відпочинку)

Рис. 6. Неформальний образ на основі синтезу стилів мілітарі і білизняного (для подорожей і відпочинку). Стиль, зачіска: А. Харченко. Грим: А. Шаркіна. Модель: О. Шевченко. Фото: С. Смульська

під бровами, кінчик носа, лінія верхньої губи, зона вилиць).

Наведені приклади надають можливість стверджувати, що лише гармонійне поєднання усіх елементів – одягу, взуття, аксесуарів, зачіски і макіяжу – дозволяють створити індивідуальний неповторний образ різного призначення.

Висновки. Отже, під цілісною стильовою художньою системою модного образу розуміємо костюм, аксесуари, доповнення, зачіску, макіяж, взуття у співвідношенні з кольором, типом обличчя і фігури, індивідуальними характеристиками людини. Запропоновано сім етапів створення індивідуального образу жінки на основі синтезу стилів відповідно до потреб, стильових уподобань, вікових характеристик.

Наведені приклади авторської розробки та фотофіксації трьох індивідуальних образів різного призначення та алгоритм їх створення: повсякденного образу на основі синтезу стилів baby-doll і спортивного, що пропонується для зустрічі з друзями, і двох неформальних образів – на основі синтезу стилю «панк» з репліками стилю Твіггі (для вечірки) і на основі поєднання стилів

мілітарі та білизняного для подорожей та відпочинку, свідчать про гармонійне поєднання усіх елементів в єдиній структурній цілісності образу. Застосовано синтез стилів як метод у формуванні індивідуального жіночого образу в єдності складових: зачіска, макіяж, одяг, взуття, доповнення. Як підхід до створення кожного індивідуального образу запропоновано синтез двох протилежних стилів, завдяки чому вдалося відстежити, як відбувається поєднання усіх компонентів у розробленому образі, які елементи стилів використано. Характерними принципами у розробці даних образів є: гра контрастів (фактурними, стильовими, кольоровими); врахування особистісних та вікових уподобань; протиставлення різних рис характеру особистості.

Аналіз перспективних прийомів стильового синтезу в сучасному жіночому костюмі і зачісці та результати практичного впровадження доповнюють недостатньо вивчені області в теорії і практиці дизайну. Перспективним напрямом подальшого дослідження є наукове осмислення таких категорій, як «повсякденний образ», «неформальний образ», «модний образ».

Література:

1. Бебі-дол – стиль лялечки. *Garne*. 2016, 25 лип. URL: <https://garne.com.ua/article/bebi-dol-stil-lalecki-314> (дата звернення: 20.09.2025).
2. Браїлко І. Концепція «Quiet Luxury» в сучасному дизайні зачіски. *Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2025. Вип. 51. С. 535–541. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1096>
3. Браїлко І. Формотворчі концепції провідних дизайнерів зачіски кінця XIX–XX століття. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 75. Т. 1. С. 35–44. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-5>
4. Бунтарський дух: стиль панк у трендах 2022-го. *Fashionista*. 2022, 11 верес. URL: <https://fashionista.ua/blog/buntarskij-duk-stil-pank-u-trendakh-2022-go-b159.html?srsId=AfmBOor3guIvA-BcyAlvKp5nh3l2iDExBfsvYRsDZCWdyKfP-HtJxOG> (дата звернення: 15.12.2025).
5. Варивончик А. В. Креативні підходи до створення особистого стилю через взаємодію модних елементів костюма, зачіски та гриму. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 5. С. 19–30. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.5.2>
6. Дихнич Л. П. Комунікаційні стратегії у презентаційних практиках костюма: історичний розвиток і сучасні тенденції : дис. ... д-ра мистецтвознавства : 17.00.07 – дизайн / Київський національний університет технологій та дизайну. Київ, 2025. 577 с.
7. Забора В. А. Феноменологія особистого стилю: роль зачіски, макіяжу та стильових рішень у формуванні ідентичності. *Теорія та практика дизайну*. 2023. Вип. 28. С. 157–164. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.28.17>
8. Костюк О. Зачіска як культурно-антропологічний феномен у контекстах ініціації : автореф. дис. ... канд. філос. наук / Харківський нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2019. 23 с.
9. Котельницька О. Е. Роль зачіски, макіяжу та стильових рішень у формуванні ідентичності. *Sectoral research XXI: characteristics and features* : Proceedings of the Scientific Conference, 2025, June 20. Chicago, USA : Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2025. P. 12–19.

10. Кротова Т. Ф. Класичний костюм в європейській моді XIX – початку XXI століття: еволюція форм і художньо-стильові особливості : дис. ... д-ра мистецтвознавства : спец. 17.00.06 – декоративне і прикладне мистецтво / Львівська національна академія мистецтв. Львів, 2015. 455 с.
11. Лагода О. М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця XX – початку XXI століття : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07 – дизайн / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2007. 156 с.
12. Пашковська Т. А. Творчий процес індивідуального моделювання зачіски та створення художнього образу. *Легка промисловість*. 2017. № 3. С. 41–44.
13. Савицька О. В. Матеріали та технології колористичного дизайну зачіски. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. Вип. 4. С. 36–50. <https://doi.org/10.32782/uad.2022.4.5>
14. Твіггі: модні уроки легендарної моделі. *Vogue.UA*. 2021, 19 верес. URL: https://vogue.ua/ua/article/fashion/persona/tviggi-modnye-uroki-glavnoy-modeli-1960-h_1.html (дата звернення: 10.12.2025).
15. Тренд сезону: одяг у стилі «мілітарі». *Vogue.UA*. 2020, 09 трав. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/trend-sezona-odezhda-v-stile-militari-40602.html> (11.01.2026).
16. Федорова Є. В. Видовищна зачіска як частина сучасного іміджу. *Вісник ХДАДМ*. 2016. № 6. С. 42–48.
17. Харченко А. В. Синтез стилів у практиці сучасної моди: тенденції, художні прийоми : дис. доктора філософії : 022 – дизайн / Київський нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2021. 270 с.
18. Шмегельська Ю. В. Біонічне формоутворення в жіночих зачісках початку XXI століття : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.07 – дизайн / Київський нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2018. 246 с.
19. Що таке мудборди і як вони спрощують життя графічному дизайнеру. *Genius Space*. 2022, 03 серп. URL: <https://genius.space/lab/shho-take-mudbordi-i-yak-voni-sproshhuyut-zhittya-grafichnomu-dizajneru/> (дата звернення: 05.10.2025).
20. Як носити одяг у білизняному стилі. *Vogue.UA*. 2019, 23 лип. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/kak-nosit-belevoiy-stil-v-realnoy-zhizni-36731.html> (дата звернення: 30.11.2025).
21. Capsule: як вписати спортивні речі в повсякденний гардероб. *Vogue UA*. 2023, 05 жовт. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/5-idey-yak-vpisati-sportivni-rechi-v-povsyakdenniy-garderob-53619.html> (дата звернення: 20.01.2026).

References:

1. *Bebi-dol – styl lialechky* [Baby doll – doll style]. (2016, 25 lypnia). Garne. Retrieved from <https://garne.com.ua/article/bebi-dol-stil-lalecki-314> [in Ukrainian].
2. Brailko, I. (2025). Kontsepsiia «Quiet Luxury» v suchasnomu dyzaini zachisky [The concept of «Quiet Luxury» in modern hair design]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*, 51, 535–541. <https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1096> [in Ukrainian].
3. Brailko, I. (2024). Formotvorchi kontsepsii providnykh dyzaineriv zachisky kintsia XIX–XX stolittia [Form-making concepts of leading hairstyle designers of the late 19th–20th centuries]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 75(1), 35–44. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-1-5> [in Ukrainian].
4. *Buntarskyi dukh: styl pank u trendakh 2022-ho* [Rebellious spirit: punk style in trends for 2022]. (2022, 11 veresnia). Fashionista. Retrieved from <https://fashionista.ua/blog/buntarskij-duk-h-stil-pank-u-trendakh-2022-go-b159.html?srltid=AfmBOor3guIvA-BcyAIVkp5nh3l2iDExBfsvYRsDZCWdybKfP-HtJxOG> [in Ukrainian].
5. Varyvonchuk, A. V. (2024). Kreatyvni pidkhody do stvorennia osobystoho styliu cherez vzaiemodiiu modnykh elementiv kostiума, zachisky ta hrymu [Creative approaches to creating a personal style through the interaction of fashionable elements of costume, hairstyle and makeup]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*, 5, 19–30. <https://doi.org/10.32782/uad.2024.5.2> [in Ukrainian].
6. Dykhnych, L. P. (2025). *Komunikatsiini stratehii u prezentatsiinykh praktykakh kostiума: istorychnyi rozvytok i suchasni tendentsii* [Communication strategies in costume presentation practices: historical development and current trends]. [Dysertatsiia doktora mystetstvoznavstva, Kyivskiy natsionalnyi universytet tekhnolohii ta dyzainu]. [in Ukrainian].
7. Zabora, V. A. (2023). Fenomenolohiia osobystoho styliu: rol zachisky, makiiashhu ta stylovykh rishen u formuvanni identychnosti [Phenomenology of personal style: the role of hairstyle, makeup and style decisions in the formation of identity]. *Teoriia ta praktyka dyzainu*, 28, 157–164. <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2023.28.17> [in Ukrainian].
8. Kostyuk, O. (2019). *Hairstyle as a cultural and anthropological phenomenon in the context of initiation* [Hairstyle as a cultural and anthropological phenomenon in contexts of initiation] [Avtoreferat dysertatsii kandydata filosofskykh nauk, Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda]. [in Ukrainian].
9. Kotelnytska, O. E. (2025, June 20). Rol zachisky, makiiashhu ta stylovykh rishen u formuvanni identychnosti [The role of hairstyle, makeup and style decisions in shaping identity]. In *Sectoral research XXI*:

characteristics and features [Proceedings of the Scientific Conference] (p. 12–19). Chicago, USA: Collection of scientific papers «SCIENTIA». [in Ukrainian].

10. Krotova, T. F. (2015). *Klasychnyi kostium v yevropeiskii modi XIX – pochatku XXI stolittia: evoliutsiia form i khudozhno-stylovi osoblyvosti* [Classical costume in European fashion of the 19th – early 21st centuries: evolution of forms and artistic and stylistic features]. [Dysertatsiia doktora mystetstvoznavstva, Lvivska natsionalna akademiia mystetstv]. [in Ukrainian].

11. Lahoda, O. M. (2007). *Khudozhno-obrazni osoblyvosti kostiama v dyzaini odiahu kintsia XX – pochatku XXI stolittia* [Artistic and figurative features of the costume in clothing design of the late 20th – early 21st centuries]. [Dysertatsiia kandydata mystetstvoznavstva, Kharkivska derzhavna akademiia dyzainu i mystetstv]. [in Ukrainian].

12. Pashkovska, T. A. (2017). *Tvorchy protses indyvidualnoho modeliuvannia zachisky ta stvorennia khudozhnoho obrazu* [The creative process of individual hair styling and creating an artistic image]. *Lehka promyslovist*, 3, 41–44. [in Ukrainian].

13. Savitska, O. V. (2022). *Materialy ta tekhnolohii kolorystychnoho dyzainu zachisky* [Materials and technologies of coloristic hair design]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*, 4, 36–50. <https://doi.org/10.32782/uad.2022.4.5> [in Ukrainian].

14. *Tvigggi: modni uroky lehendarnoi modeli* [Twiggy: Fashion Lessons from the Legendary Model]. (2021, 19 veresnia). Vogue.UA. Retrieved from https://vogue.ua/ua/article/fashion/persona/tvigggi-modnye-uroki-glavnoy-modeli-1960-h_1.html [in Ukrainian].

15. *Trend sezonu: odiah u styli «militari»* [Trend of the season: military-style clothing]. (2020, 09 travnia). Vogue.UA. Retrieved from <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/trend-sezona-odezhda-v-stile-militari-40602.html> [in Ukrainian].

16. Fedorova, Ye. V. (2016). *Vydovyshechna zachiska yak chastyna suchasnoho imidzhu* [Spectacular hairstyle as part of a modern image]. *Visnyk KhDADM*, 6, 42–48. [in Ukrainian].

17. Kharchenko, A. V. (2021). *Syntezy styliv u praktytsi suchasnoi mody: tendentsii, khudozhni pryimy* [Synthesis of styles in the practice of modern fashion: trends, artistic techniques]. [PhD in Design, Kyivskyi natsionalnyi universytet kultury i mystetstv]. [in Ukrainian].

18. Shmehelska, Yu. V. (2018). *Bionichne formoutvorennia v zhinochykh zachiskakh pochatku XXI stolittia* [Bionic shaping in women's hairstyles of the early 21st century]. [Dysertatsiia kandydata mystetstvoznavstva, Kyivskyi natsionalnyi universytet kultury i mystetstv]. [in Ukrainian].

19. *Shcho take mudbordyi i yak vony sproshchuyut zhyttia hrafichnomu dyzaineru* [What are moodboards and how do they make life easier for a graphic designer]. (2022, 03 serpnia). Genius Space. Retrieved from <https://genius.space/lab/shho-take-mudbordyi-i-yak-vony-sproshchuyut-zhyttia-grafichnomu-dizajneru/> [in Ukrainian].

20. *Iak nosyty odiah u bilyznianomu styli* [How to wear lingerie-style clothes]. (2019, 23 lypnia). Vogue.UA. Retrieved from <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/kak-nosit-belevoy-stil-v-realnoy-zhizni-36731.html> [in Ukrainian].

21. *Capsule: yak vpysaty sportyvni rechi v povsiakdennyi harderob* [Capsule: how to incorporate sportswear into your everyday wardrobe]. (2023, 05 zhovtnia). Vogue UA. Retrieved from <https://vogue.ua/article/fashion/tendencii/5-idey-yak-vpisati-sportyvni-rechi-v-povsyakdenniy-garderob-53619.html> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 25.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)